

EBH2006. 1506

A műtétnél használt elektromos eszköz által okozott sérülés lehet a műtét során előforduló kockázat, amelyből eredő kárigény a kórházra nem hárítható át (1959. évi IV. törvény 348. §; 1952. évi III. törvény 206. §).

A per eredeti felperesét 1998. november 17-én vette fel az alperes kórház Nőgyógyászati Osztálya az előrehaladott méhnyakrák betegségének műtéti megoldása végett, és a műtétet másnap, november 18-án el is végezték. A műtétet követően a beteg észlelte, hogy a bal oldali farpofáján seb keletkezett, amelynek a kezelését a kórházban megkezdték. A kezelést tovább folytatták a hazabocsátása után is, amíg néhány hónap elteltével a seb begyógyult. A beteg megoperált daganatos betegsége meggyógyult, de kialakult egy agyi áttét, amelynek következtében 2001. március 31-én meghalt. Törvényes örökösei a szülei, akik a gyermekük által még 1999 márciusában megindított perbe jogutódjaiként - I-II. r. felperesként - felléptek és a keresetet fenntartva kérték annak a kárnak a megtérítését, amelyet a jogelődjük igényelt. Személyenként 700 000 forint nem vagyoni kártérítést követeltek, valamint 120 000 forint vagyoni kártérítésre tartottak igényt általános kártérítésként. Arra hivatkoztak, hogy a műtét során az operáló orvos hibájából a beteg égési sérüléseket szenvedett, emiatt vizelettartási és vizeletelési problémái jelentkeztek, nem tudott ülni, a hátán nem volt képes feküdni, és a sérülése a nemi életében is jelentős mértékben korlátozta. Arra az esetre, ha a műtét során használt eszköz meghibásodása okozta az égési sérülést, és az a műtét kockázata, akkor - álláspontjuk szerint - az alperes tájékoztatási kötelezettségének a kérdése merül fel.

Az alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. Megállapította, hogy az alperes orvosa a műtétnél elektromos kést használt, amely azonban megbízhatóan működött, kiváló orvostechikai műszer volt. Jellemzője, hogy leáll a meghibásodás esetén, a műtétnél azonban ilyen meghibásodás nem történt, tehát nem a kés okozta a beteg égési sérülését. A kés elektródáját a beteg combjára helyezték fel, nem a keresztcsontja alá, ezért a szakértői véleményt ebben a körben nem fogadta el. Azt azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a bíróság nem tudta megállapítani, hogy a beteg sérülését ténylegesen mi okozhatta; keletkezhetett a műtét viszonylag hosszú időtartamára figyelemmel, de az esetlegesen nem megfelelő műtéti fektetéstől is. Az adott esetben előfordult sérülés viszonylag ritka, a műtét elvégzéséhez szükséges beleegyező nyilatkozatot pedig a beteg aláírta, és maga nem is hivatkozott a perben a megfelelő tájékoztatás elmaradására. Utóbb már a felperesek sem hivatkoztak erre, de ez amúgy sem minősül olyan gyakran előforduló szövődménynek, amelyről a beteget tájékoztatni kellett volna. Az alperes a műtét során a legnagyobb gondossággal és körültekintéssel járt el, így a kártérítési felelősség alól kimentette magát. A vizelettartási, vizeletelési problémák nem hozhatók okozati összefüggésbe a műtét során elszenvedett sérüléssel, azok az alapműtét következményei.

A másodfokú bíróság ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A határozat indokolásában kifejtette, hogy a betegnél kialakult 4x14 mm terjedelmű bőrelhalást az alperes időben észlelte, megfelelően kezelte és a seb maradéktalanul begyógyult. A műtét életmentő jellege folytán az esetleges szövődmények súlya jóval kisebb, és idetartozik a beteget ért bőrelhalás is. Ha ennek lehetőségéről tájékoztatja az orvos a műtét előtt a beteget, ez nyilvánvalóan nem befolyásolta volna az operáció elvégzésében. A modern orvoslásban használt eszközök megfelelő karbantartás mellett is meghibásodhatnak, erre a lehetőségre a beteg figyelmét külön nem kell felhívni. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tehát okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes orvosai a tőlük elvárható gondosságot tanúsították. Az iratok hiánya nem bizonyítja a karbantartás elmulasztását, a kés ugyanis hibátlanul működött.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és az alperesnek a kereset szerinti marasztalását kérték.

Álláspontjuk szerint iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság a bőrelhalás terjedelmét, a műtét életmentő jellegét és azt, hogy a sérülést nem okozhatta az elektromos kés, illetőleg, hogy az alperes tájékoztatása megfelelő volt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felperesek felülvizsgálati kérelme lényegében a jogerős ítéletben a bizonyítékok értékelése alapján megállapított tényállást vitatja, és emiatt a jogerős ítéletet megalapozatlannak tartja. Ez alapja lehet a felülvizsgálati kérelem

előterjesztésének, megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás feltáratlan maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, illetőleg okszerűtlen következtéseket vagy logikai ellentmondást tartalmaz.

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálásához szükséges bizonyítást a bíróságok lefolytatták, a bizonyítékok értékelése alapján a jogerős ítéletben megállapított tényállás azonban részben iratellenes.

Alappal hivatkoztak a felperesek a felülvizsgálati kérelmükben arra, hogy a másodfokú bíróság a bőrelhalás terjedelmét tévesen állapította meg, mert a beteg személyes nyilatkozatából, a tanúvallomásokból, de az iratokhoz csatolt fénykép alapján is az állapítható meg, hogy a bőrelhalás tenyérnyi méretű volt. Ugyancsak iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a műtét életmentő volt. Ez a jellege ugyanis csupán a köznyelv meghatározása szerint minősülhet így, de az egészségügyi-szakmai és az ennek megfelelő jogi megítélés szerint a műtét nem volt életmentő. A tervezett műtét súlyos és nehéz volt ugyan, távlatosan életmentőnek is mondható, de elvégzésének hiányában a beteg azonnali halálára nem kellett számítani. Ezeknek az eljárási hibáknak azonban az ügy jogi megítélésében nem volt szerepük.

A sérülés lehetséges okozójaként megjelölt elektromos kés működésével kapcsolatban azonban tévesen hivatkoztak a felperesek a jogerős ítélet iratellenességére. A bíróságok a bizonyítékok 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelése alapján helyesen állapították meg, hogy az égéses természetű bőrelhalást nem maga az elektromos kés okozta. A szerkezet használata során ilyen sérülés előfordulhat, a keletkezésének pontos okát azonban nem lehetett megállapítani. Tény viszont, hogy a felperesek az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. §-ának (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségüket teljesítették, mert a jogelődjük sérülése az alperes orvosai által elvégzett műtét során következett be. Az ilyen műtétnél használt elektromos eszköz nem veszélyes üzem, a használata pedig a joggyakorlat szerint nem minősül fokozott veszéllyel járó tevékenységnek, tehát az alperesnek a kártérítési felelősség alól ki kell mentenie magát annak bizonyításával, hogy gondos és körültekintő eljárása ellenére következett be a károsodás. Az elektromos kés (szerkezet) hibás vagy hibátlan működésével, illetőleg a karbantartásával kapcsolatban annak van jelentősége, hogy a műtét utáni átvizsgálása során hibát nem találtak, és arra sincs peradat, hogy utóbb a használata hasonló égési sérülést okozott volna. Megállapítható tehát, hogy a beteg sérülése a műtéttel együtt járó, annak során előforduló kockázatot - és nem szövődményt - jelent, a kockázat pedig - miután ebben az esetben az alperes felróható magatartása hiányzik - a beteg terhére esik annak a következményével együtt. A bekövetkezése eshetőleges, előfordulhat, de el is maradhat.

A beteg tájékoztatásának elmulasztása lehet a kártérítési követelés alapja, de csak akkor, ha a károsult az igényét erre (is) alapítja. A perben a felperesek jogelődje nem hivatkozott a tájékoztatási kötelezettség elmulasztására, és a felperesek a jogutódként való perbelépésüket követően maguk sem alapították erre a keresetüket, csupán előadták, hogy az égési sérülést, mint a műtét során előforduló esetleges következményt nem említette az orvos. E jogcímen kifejezetten előterjesztett kereset nem volt, de az orvost terhelő tájékoztatási kötelezettség az ilyen esetek előfordulásának csekély valószínűsége miatt erre egyébként sem terjedt volna ki.

A jogerős ítélet tehát nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. (Legf. Bír. Pfv. III. 21.496/2006.)

(Megjelent: Legfelsőbb Bíróság Határozatainak Hivatalos Gyűjteménye 2006/2.)